

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням приймальної комісії
(протокол № 2 від 28.02.2019 р.)

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ
З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

ступінь вищої освіти – доктор філософії (PhD)
галузь знань – 08 «Право»,
спеціальність – 081 «Право»

Харків
2019

ВСТУП

Програма вступного випробування з іноземної мови до аспірантури визначає мету й завдання підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Науково-дослідному інституті державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України.

Вступне випробування має на меті визначення рівня мовних знань, мовленнєвих умінь і навичок вступників і полягає у перевірці:

- знань засвоєного лексичного та граматичного мінімуму, який дозволяє правильно розуміти та перекладати іншомовні тексти професійного спрямування;
- уміння розуміти без словника загальний зміст професійно орієнтованих та суспільно-політичних текстів, вести цілеспрямований пошук необхідної інформації у фахових текстах;
- навичок правильної вимови, читання, усного мовлення.

Вступне випробування з іноземної мови до аспірантури передбачає також перевірку:

- рівня сформованості загальної іншомовної комунікативної компетенції за такими видами мовленнєвої діяльності, як читання та говоріння;
- рівня сформованості професійно орієнтованої комунікативної компетенції (бесіда за сферами професійної діяльності);
- рівня сформованості граматичної та лексичної компетенції.

Форма вступного випробування – усна.

У програмі визначено вимоги до проведення вступного випробування, зміст лінгвістичних компетенцій, список рекомендованої літератури для підготовки до вступного випробування з англійської, німецької та французької мов.

1. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

«Іноземна мова»

ЛІНГВІСТИЧНІ КОМПЕТЕНЦІЇ:

ПЕРЕКЛАД

Вступники повинні продемонструвати навички і вміння перекладати зі словником тексти професійного спрямування на рівні повного і точного його розуміння. Розуміння змісту перевіряється за допомогою письмового перекладу. Письмовий переклад передбачає знання синтаксичної структури та морфологічного складу речення, володіння вміннями та навичками лексико-граматичного аналізу та інтерпретації мовних одиниць, а також вміння конструювати речення відповідно до норм мови перекладу. Показником сформованості навичок і вмінь перекладу слугують такі нормативи: за академічну годину (45 хв.) вступники мають зробити переклад 2500 друкованих знаків оригінального тексту за фахом.

РЕФЕРУВАННЯ

Вступники повинні продемонструвати навички і вміння аналітично-синтетичної обробки та оформлення отриманої іншомовної інформації (без словника), (та) здатність/вміння/ узагальнювати інформацію, вміння перефразувати вихідний текстовий матеріал та будувати власні висловлювання засобами іноземної мови.

ГОВОРІННЯ (діалогічне та монологічне)

Вступники мають вести бесіду та розуміти зміст іншомовного тексту в межах тем, визначених програмою вступного випробування, послідовно та грамотно викладати власні думки відповідно до запропонованого завдання в межах передбаченої тематики і засвоєного лексико-граматичного матеріалу.

Обсяг активної частини висловлювання становить 15-20 лексико-граматично та стилістично правильно оформлених речень.

1.1. Англійська мова

Фонетика. Основи фонетики. Правила вимови та читання. Інтонаційні особливості англійського речення.

Лексика. Вступники повинні володіти лексикою тем, пов'язаних зі сферою професійної діяльності; лексичним мінімумом, який складається зі слів та словосполучень, що мають професійний, стилістично-нейтральний і загальнонауковий характер. Уміти варіювати формулювання, щоб уникнути частих повторів. До словникового запасу включаються також фразеологізми, найбільш вживані синоніми й антоніми іноземної мови, умовні скорочення.

Морфологія.

Артикль. Означений, неозначений, його значення та вживання. Відсутність артикля. Вживання артикля з власними назвами, назвами абстрактних понять та речовин.

Іменник. Однина та множина іменників. Відмінки іменників: загальний та присвійний. Функції іменника в реченні.

Прикметник. Вживання прикметників. Ступені порівняння прикметників.

Числівник. Кількісні та порядкові. Прості та десяткові дробі, дати, відсотки.

Займенник. Особові, зворотні, присвійні, вказівні, питальні, неозначені, заперечні. Об'єктний відмінок особових займенників. Абсолютна форма присвійних займенників.

Дієслово. Видо-часові форми дієслова в активному та пасивному стані. Основні форми дієслова і правила їх утворення. Значення і вживання дієслів: to be, to have. Модальні дієслова. Правильні та неправильні дієслова. Безособові форми дієслова та їх конструкції.

Часи групи Simple (Present, Past, Future): утворення, вживання, переклад. Показники часу.

Часи групи Continuous (Present, Past, Future): утворення, вживання, переклад. Показники часу. Способи вираження майбутнього часу.

Часи групи Perfect (Present, Past, Future): утворення, вживання, переклад. Показники часу.

Часи групи Perfect Continuous (Present, Past, Future): утворення, вживання, переклад. Показники часу.

Наказовий спосіб.

Узгодження часів. Пряма та непряма мова.

Інфінітив. Інфінітивні комплекси.

Дієприкметник. Дієприкметникові комплекси.

Герундій і віддієслівний іменник. Комплекси з герундієм.

Герундій та дієприкметник I. Основні відмінності.

Сполучники, прийменники. Основні випадки вживання.

Сталі вирази з прийменниками.

Прислівник. Ступені порівняння прислівників.

Словотворення. Утворення слів за допомогою суфіксів і префіксів. Найуживаніші префікси. Утворення слів зміною наголосу. Утворення слів за допомогою конверсії. Утворення слів словоскладанням чи основоскладанням.

Синтаксис. Структура англійського речення. Речення: розповідні, питальні, наказові, окличні. Прості: поширені, непоширені. Складні: складносурядні, складнопідрядні. Безособові речення.

Головні члени речення: Підмет: простий, складний. Присудок: простий дієслівний, складений іменний, складений дієслівний. Другорядні члени речення: додаток (прямий, непрямий, прийменниковий), обставини (обставина місця, обставина часу, обставина способу дії, обставина причини, обставина мети), означення (прикметник, іменник у присвійному відмінку, іменник у загальному відмінку, присвійний займенник, числівник, дієприкметник теперішнього і минулого часу, інфінітив).

Типи речень. Умовні речення. Питальні речення: загальні запитання; спеціальні запитання; запитання до різних членів речення (до підмета і його означення, до присудка, до іменної частини присудка, до прямого додатка, до прийменникового додатка, до означення додатка, до обставини); альтернативні запитання, роз'єднувальні запитання.

1.2. Французька мова

Фонетика. Основи фонетики. Французький алфавіт. Правила вимови та читання

Морфологія.

Іменник. Граматичні категорії іменника. Рід іменників. Число іменників. Функції іменника у реченні.

Артикль. Неозначений артикль (форми, вживання). Означений артикль (форми, вживання). Частковий артикль (форми, вживання). Відсутність артикля. Артикль і прийменник “de”. Вживання артикля з власними іменами.

Прикметник. Рід прикметників. Число прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників. Місце прикметників. Займенникові прикметники (вказівні, присвійні, питальні). Неозначені прикметники.

Прислівник. Групи прислівників за значенням. Прислівники з суфіксом –ment. Ступені порівняння прислівників. Місце прислівників.

Числівник. Кількісні числівники. Порядкові числівники. Прості та десяткові дробі, дати, відсотки.

Займенник. Різні види займенників: Особові займенники. Придієслівні особові займенники. Незалежні особові займенники. Зворотний займенник “se”. Адвербіальні займенники “en” та “y”. Вказівні займенники. Присвійні займенники. Питальні займенники. Відносні займенники que, qui, dont. Неозначені займенники.

Дієслово. Типи відмінювання французьких дієслів. Активний та пасивний стан. Заперечна форма дієслова. Безособовий зворот il y a. Безособова форма дієслова. Займенникові дієслова. Утворення та вживання часових форм.

Індикатив. Часи дійсного способу: futur immédiat, passé immédiat, passe composé, imparfait, futur simple, plus-que-parfait. Умовний спосіб: Conditionnel. Наказовий спосіб. Узгодження часів. Неособові форми дієслова (інфінітив, дієприкметник теперішнього та минулого часу, Gérondif). Subjonctif: Утворення subjonctif présent. Вживання subjonctif у підрядних реченнях.

Прийменник. Різні види прийменників.

Синтаксис. Порядок слів у французькому реченні. Типи речень залежно від мети висловлювання. Типи речень залежно від будови. Головні члени речення. Другорядні члени речення. Типи питальних речень (загальні, спеціальні, альтернативні, розділові). Типи підрядних речень: підметове, предикативне, означальне, місця, часу, причини, мети, способу дії, умовне, наслідкове. Пряма та непряма мова.

1.3. Німецька мова

Фонетика. Основи фонетики. Німецький алфавіт. Правила вимови та читання

Морфологія.

Іменник. Граматичні категорії іменника. Рід іменників. Утворення множини іменників.

Артиклі. Основні функції артиклів, вживання артиклів.

Прикметник. Ступені порівняння прикметників.

Прислівник. Групи прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників.

Числівник. Кількісні числівники. Порядкові числівники. Прості та десяткові дробі, дати, відсотки.

Займенник. Види займенників.

Дієслово. Активний та пасивний стан.. Утворення та вживання часових форм. Модальні дієслова та їх еквіваленти. Інфітив 1 і 2, інфінітивні звороти.

Індикатив. Часи дійсного способу: Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futurum 1. Умовний спосіб. Часи умовного способу. Умовні складнопідрядні речення, конструкції та групи.

Прийменник. Види прийменників.

Синтаксис. Порядок слів німецького речення. Типи речень залежно від мети висловлювання. Головні члени речення. Другорядні члени речення. Типи питальних речень (загальні, спеціальні, альтернативні, розділові). Типи підрядних речень: підметове, предикативне, означальне, місця, часу, причини, мети, способу дії, умовне, наслідкове. Пряма та непряма мова.

Теми для бесіди за сферами професійної діяльності

(англійська, французька, німецька)

Правові системи світу.

Професія юриста.

Судоустрій в Україні.

Адвокат.

Прокурор.

Слідчий.

Нотаріат.

Європейський Союз.
Право Ради Європи.
Правові сім'ї.
Правова система України.
Англо-саксонське право (Романо-германське право).
Континентальне право.
Публічне право.
Приватне право.
Корпоративне право.
Правова система США.
Правова система Великої Британії (Франції, Німеччини).

2. ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Вступне випробування проводиться в письмовій та усній формах.

Білет містить три завдання.

Перше завдання: письмовий переклад тексту за професійним спрямуванням.

Вимагає розуміння основ морфології та синтаксису іноземної мови, знання основної фахової термінології та вміння визначати контекстуальне значення лексичної одиниці і обирати адекватний перекладний еквівалент, вміння аналізувати та інтерпретувати одиниці мови і мовлення, вміння трансформувати іншомовний текст рівноцінними засобами мови перекладу. (повноти і точності розуміння тексту).

Обсяг текстового уривка для перекладу – 2500 друкованих знаків.

Об'єкт контролю: рівень засвоєння мовних (практичних) знань та володіння практичними вміннями передачі змісту іншомовного тексту у відповідності до норм мови перекладу, вміння аналізувати текст, розуміння фахової термінології коректність обрання міжмовних відповідників.

Форма контролю: перевірка повноти і точності розуміння тексту (через переклад) та збереження змісту вихідного тексту, адекватність обраних для перекладу засобів мовного оформлення висловлювання та їх відповідність вимогам норм та правил побудови тексту в мові перекладу (вміння трансформувати іншомовний текст засобами мови перекладу).

Друге завдання: реферування іншомовного тексту для перевірки (демонстрації) рівня сформованості (мовленнєвих) комунікативної компетенції/ї/ у таких видах мовленнєвої діяльності як читання та говоріння.

Об'єкт контролю: здатність до аналізу та обробки іншомовного текстового матеріалу, а також стислої і логічної передачі змісту тексту, точність розуміння тексту, правильність/ості/ тверджень і висновків, застосування відповідної стратегії читання (аналітичного та пошукового) для отримання суті інформації.

Форма контролю: монологічне мовлення з перевіркою точності розуміння тексту, правильності оформлення думки, граматичного контролю, мовленнєвої реакції.

Третє завдання: демонстрація навичок і вмінь іншомовної усної комунікації у монологічному та діалогічному мовленні (монологічне висловлювання і демонстрація навичок і вмінь комунікативних компетенцій).

Об'єкт контролю: рівень лексичних знань та сформованості (іншомовних) комунікативних компетенцій у таких видах іншомовної мовленнєвої діяльності як говоріння та аудіювання.

Форма контролю: монологічне та діалогічне мовлення з перевіркою/ки/ правильності оформлення думки засобами іноземної мови та ситуативної/сті/ адекватності висловлювань, рівня розуміння та адекватності мовленнєвої реакції на висловлювання співрозмовника.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Загальна максимальна кількість балів для вступного іспиту – 100, з яких:

- 40 балів відводиться на письмовий переклад;
- 30 балів на реферування суспільно-політичного або юридичного тексту іноземною мовою;
- 30 балів на бесіду за розмовною темою юридичного спрямування.

1. ПИСЬМОВИЙ ПЕРЕКЛАД ТЕКСТУ ЗА ФАХОМ

<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
40	Вступник коректно перекладає усі лексичні одиниці. Переклад повністю коректний.
30	Вступник коректно перекладає усі лексичні одиниці (допускається 1-2 помилки). Переклад повністю коректний (допускається 1-2 помилки).
20	Вступник не зовсім коректно перекладає лексичні одиниці (допускає 3-4 помилки). У перекладі допущено 3-4 неточності, які, у певній мірі, викривляють зміст тексту.
10	Вступник не зовсім коректно перекладає лексичні одиниці (допускає 4-5 помилки). У перекладі допущено 4-5 неточностей, які, у певній мірі, викривляють зміст тексту.
0	Вступник некоректно перекладає лексичні одиниці (допускає більше 6 помилок). У перекладі допущено більше 6 і більше неточностей, які повністю викривляють зміст тексту.

2. РЕФЕРУВАННЯ ТЕКСТУ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
30	Вступник передає зміст тексту повністю, монологічне мовлення є зв'язним, послідовним і логічним, присутня переконливість і доведеність тверджень і висновків. Адекватно вжиті вирази та кліше, чітко та правильно визначено основну ідею тексту/статті/. Продемонстровано відносно високий ступінь граматичного контролю, відсутність помилок, які призводять до непорозуміння, здатність самостійно виправити свої помилки.
20	Вступник розкриває зміст тексту з достатньою повнотою. З'єднує серії коротких, простих елементів у зв'язний лінійний виклад думок, розсудливо і правильно використовує набір найчастіше вживаних зворотів та моделей; допускаються 1-2 мовні помилки.
10	Вступник розкриває зміст тексту недостатньо повно. З'єднує серії

	коротких, простих елементів у лінійний виклад думок, проте недостатньо зв'язано; допускаються 3-4 мовні помилки.
5	Вступник розкриває зміст тексту неповністю, відсутні логічність та зв'язність; допускаються 5- 6 мовних помилок.
0	Вступник не розкриває зміст тексту, відсутні логічність та зв'язність; присутні 7 і більше мовних помилок.

3. БЕСІДА ЗА РОЗМОВНОЮ ТЕМОЮ

<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
30	Вступник демонструє добре володіння монологічним та діалогічним мовленням в межах теми; висловлює власну точку зору; добре володіє тематичним мовним матеріалом; мовні помилки відсутні.
20	Вступник достатньо добре володіє монологічним та діалогічним мовленням в межах теми; вміє, у певній мірі, послідовно висловлювати власну точку зору; володіє у достатньому обсязі тематичним мовним матеріалом; допускаються не більше 2-3 мовних помилок.
10	Вступник недостатньо володіє монологічним та діалогічним мовленням; відчуває труднощі у висловленні власної точки зору у зв'язку з обмеженим запасом слів; допускаються не більше 4-5 мовних помилок.
5	Вступник демонструє незв'язне, непослідовне монологічне та діалогічне мовлення; нелогічно висловлює точку зору; допускаються 6-7 мовних помилок.
0	Вступник демонструє незв'язне, непослідовне монологічне та діалогічне мовлення; нелогічно висловлює точку зору; допускаються 8 і більше мовних помилок.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Англійська мова

1. English for Lawyers: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. В. П. Сімонок. – Х. : Право, 2012. – 648 с.
2. Англійська мова для студентів юридичних факультетів. Частина 1. : навч. посібник/за заг.ред. Голік Л.О. та Степаненко О.В. – К.:РВЦ НАВС, 2013. – 267 с.
3. Англійська мова для студентів юридичних факультетів. Частина 2. : навч. посібник /В.М. Богуцький – К.: РВЦ НАВС, 2013. – 253 с.
4. Єрченко П. Г. Англійська мова для студентів – правників / П. Г. Єрченко, Л. Л. Поплавська, Л. Р. Кузнецова. – Навчальний посібник. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 112 с.
5. Мисик Л. В., Савка І. В. Англійська юридична мова. Комунікативний аспект. / МисикЛ. В. : Підручник. – Київ : Видавничий дім «Ін Юре», 2013. –295 с.

6. Петько Л. В., Ніколаєнко В. В. Англійська мова для вступників до магістратури зі спеціальності 8.060101 «Правознавство»: навч. посібник для бакалаврів, викладачів та студентів ВНЗ / за ред. Андрусина Б. І. – К.: Ун-т «Україна», 2012. – 140 с.

8. Підручник “Getting on in English (Intermediate)”. Спілкуємося англійською мовою (середній рівень): Підручник з грифом МОН України./ за редакцією І.Байбакової, О.Гасько, М.Федоришина. Видання 5-те (доповнене). – Львів: Вид-во “Растр - 7”, 2012. – 294 с.

9. Практичні завдання студентам-юристам для підготовки до іспиту з англійської мови / О.Ю. Діомідова, Т.В. Мельнікова, Т.Ю. Мороз; за заг. ред. В.П. Сімонок. – Х.: Право, 2015. – 94 с.

Французька мова

1. Крючков Г.Г., Мамотенко М.П.. Прискорений курс французької мови. – К., 2007. – 383 с.

2. Опацький С.Є. Français. Niveau débutant. К., Ірпінь: «Нерун», 2005. – 310 с.

3. Роменская А.В., Шикин В.Я. Деловое общение на французском языке. – К., 1997. – 72 с.

4. Чурсіна Л.В., Осмолівська О.Ю. Le français pour les juristes :Навчальний посібник з французької мови для студентів-юристів. – Х.: Право, 2012.- 568 с.

5. Шидловська А.В. Французька мова для правоохоронців. – К.:ДП “Друкарня МВС України”, 2003. – 224 с.

6. 1000 thèmes parlés en français. – Київ: вид-во «Ранок», 2005. – 559 с.

Німецька мова

1.Гребінник Л. В., Петько Л. В., Ніколаєнко В. В. Німецька мова для вступників до магістратури зі спеціальностей 8.040301 «Політологія», 8.060101 «Правознавство»: навч. посібник для викладачів та студентів ВНЗ / за редакцією В. І. Гончарова. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 156 с.

2. Івіна Л.В. Німецька мова для юристів. Дніпропетровськ.: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 110с.

3. Нітенко О.В. Німецька мова для студентів-юристів [Книга] : навчальний посібник / О.В. Нітенко. – Київ : КНТ, 2008. – 176с.

4. Мульчина Ж.В., Кондартєва Л.С., Нітенко О.В., Черкашин С.В. Підручник з німецької мови для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів. – Харків: Право, 2004.

5. Романюк О.І. Німецька мова для магістрів-правознавців. – К., 2010, –56 с.

6. Романюк О.І. Німецька мова. Посібник з навчання реферуванню юридичної літератури. – Київ,1998. – 69 с.

7. Рудий В. Г., Бей О. Німецька мова : Методичний посібник / В. Г. Рудий, О. Бей. – Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010 – 68 с.

8. Савчук І.Г. Німецька мова (академічний рівень), Світ, 2011.